

ใบความรู้เรื่อง การปฏิญาณตนของศาสนาอิสลาม
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง พระพุทธศาสนา
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๐ เรื่อง ศาสนาอิสลาม
 รายวิชา สังคมศึกษา ๓ รหัสวิชา ส๒๒๑๐๑
 ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

ความหมายของการปฏิญาณตน

การปฏิญาณตนในศาสนาอิสลามเรียกว่า ชาฮาดะห์ (Shahada, الشهادَة) เป็นหนึ่งในห้าเสาหลักของศาสนาอิสลาม (Five Pillars of Islam) และถือเป็นพื้นฐานสำคัญของความเป็นมุสลิม เป็นการแสดงออกถึงความศรัทธาและยืนยันตนว่าเป็นผู้ที่เชื่อในอิสลามโดยสมบูรณ์

ข้อความปฏิญาณตน (ชาฮาดะห์)

คำปฏิญาณตนของศาสนาอิสลามมีเนื้อหาดังนี้ “ลาอิลลาฮะ อิลลัลลอฮ์ มุฮัมมัดรูซุลลอฮ์”
 ความหมาย : “ไม่มีพระเจ้าอื่นใดนอกจากอัลลอฮ์ และมุฮัมมัดเป็นศาสนทูตของอัลลอฮ์” คำกล่าวนี้เป็นหัวใจสำคัญของศาสนาอิสลาม ผู้ที่กล่าวและเชื่อมั่นในใจถือเป็นมุสลิมโดยสมบูรณ์

องค์ประกอบสำคัญของการปฏิญาณตน

๑. การยอมรับว่ามีพระเจ้าเพียงองค์เดียว

- มุสลิมเชื่อว่าอัลลอฮ์เป็นพระเจ้าเพียงองค์เดียว ไม่มีสิ่งใดเทียบเคียงได้

๒. การยืนยันว่ามีมุฮัมมัดเป็นศาสนทูตของอัลลอฮ์

- นบีมุฮัมมัดเป็นศาสนทูตที่อัลลอฮ์ส่งมาเพื่อนำทางมนุษย์ไปสู่หนทางที่ถูกต้อง

๓. การกล่าวปฏิญาณด้วยความศรัทธา

- ต้องกล่าวด้วยหัวใจที่เชื่อมั่น ไม่ใช่เพียงคำพูดทางกายภาพ

ความสำคัญของการปฏิญาณตน

- เป็นจุดเริ่มต้นของการเป็นมุสลิม
- แสดงถึงความศรัทธาและความเชื่อมั่นในอิสลาม
- เป็นเงื่อนไขเบื้องต้นในการเข้าสู่ศาสนาอิสลาม
- เป็นหลักการที่ต้องยึดถือและปฏิบัติตลอดชีวิต

สถานการณ์ที่ใช้การปฏิญาณตน

๑. ผู้ที่ต้องการเปลี่ยนศาสนาเป็นอิสลาม

- จะต้องกล่าวชาฮาดะห์ต่อหน้าพยานที่เป็นมุสลิม

๒. ในการละหมาด

- การปฏิญาณตนถือเป็นส่วนหนึ่งของการละหมาดที่มุสลิมต้องกล่าว

๓. ก่อนเสียชีวิต

- หากเป็นไปได้ มุสลิมควรกล่าวชาฮาดะห์ก่อนเสียชีวิต

ข้อคิดจากการปฏิญาณตน

- การปฏิญาณตนไม่ใช่เพียงแค่คำพูด แต่ต้องมีศรัทธาและปฏิบัติตามคำสอนของอิสลาม
- มุสลิมต้องดำเนินชีวิตตามหลักศาสนาเพื่อรักษาความศรัทธา
- เป็นหลักคำสอนที่ส่งเสริมให้มนุษย์เชื่อในพระเจ้าสูงสุดและดำเนินชีวิตในทางที่ดีงาม

ใบความรู้เรื่องการละหมาดของศาสนาอิสลาม
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง พระพุทธศาสนา
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๐ เรื่อง ศาสนาอิสลาม
 รายวิชา สังคมศึกษา ๓ รหัสวิชา ส๒๒๑๐๑
 ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

ความหมายของการละหมาด

ละหมาด (الصلاة - As-Salat) คือ การนมัสการพระเจ้า (อัลลอฮ์) ตามหลักศาสนาอิสลาม ซึ่งเป็นหนึ่งในเสาหลักของศาสนาอิสลามทั้งห้า (อركانลอิสลาม) มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อชีวิตของมุสลิม เพราะเป็นการติดต่อโดยตรงระหว่างผู้ศรัทธากับพระเจ้า

ประเภทของการละหมาด การละหมาดในศาสนาอิสลามแบ่งออกเป็น ๒ ประเภทหลัก ได้แก่

๑. ละหมาดภาคบังคับ เป็นละหมาดที่มุสลิมต้องปฏิบัติทุกวัน โดยมีทั้งหมด ๕ เวลา ได้แก่

- ละหมาดศุบฮิ – ตอนเช้าก่อนพระอาทิตย์ขึ้น (๒ ร็อกอะห์)
- ละหมาดซุฮ์รี – ตอนเที่ยง (๔ ร็อกอะห์)
- ละหมาดอัสนี – ตอนบ่าย (๔ ร็อกอะห์)
- ละหมาดมักริบ – หลังดวงอาทิตย์ตก (๓ ร็อกอะห์)
- ละหมาดอิชาอ์ – ตอนกลางคืน (๔ ร็อกอะห์)

๒. ละหมาดภาคสมัครใจ เป็นละหมาดที่ไม่ได้บังคับ แต่มีผลบุญสูง เช่น

- ละหมาดฏอฮัจญุด (Tahajjud) – ละหมาดกลางดึก
- ละหมาดดุฮา (Dhuha) – ละหมาดช่วงสายของวัน
- ละหมาดญะมาอะห์ (Jama'ah) – ละหมาดรวมกลุ่ม
- ละหมาดอีฎ (Eid prayer) – ละหมาดในวันอีฎิ้ลฟิฏรีและอีฎิ้ลอัฎฮา

ขั้นตอนการละหมาด

๑. เตรียมร่างกายและจิตใจ

- อาบน้ำละหมาด (วูฎอ์) ให้สะอาด
- ตั้งจิตใจให้แน่วแน่และมีความเคารพ

๒. เริ่มต้นละหมาด

- ยืนหันไปทางกิบลัต (ทิศทางของกะบะห์ ที่นครมักกะห์)
- กล่าว “ตักบีร์” (الله أكبر - อัลลอฮุ อักบัร)

๓. การอ่านบทสวดในละหมาด

- อ่านซูเราะห์อัลฟาติฮะห์ (บทแรกของอัลกุรอาน)
- อ่านซูเราะห์อื่น ๆ ตามความเหมาะสม

๔. การรูกูอ์ (ก้มโค้ง)

- ก้มตัวลงโดยให้หลังตรง มีอวัยวะที่เข่า และกล่าวสรรเสริญอัลลอฮ์

๕. การสุญูด (กราบลงพื้น)

- กราบลงโดยให้หน้าผาก สองมือ เข่า และปลายเท้าสัมผัสพื้น

๖. การตะชะฮุดและสลาม

- กล่าวคำปฏิญาณตน (ตะชะฮุด) และขอพรต่ออัลลอฮ์
- กล่าว “สลาม” เพื่อจบละหมาด

ประโยชน์ของการละหมาด

- ด้านจิตใจ – ช่วยให้เกิดความสงบและสมาธิ
- ด้านสังคม – เสริมสร้างความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของมุสลิม
- ด้านศีลธรรม – ฝึกฝนให้เป็นผู้มีระเบียบวินัยและความรับผิดชอบ
- ด้านสุขภาพ – การเคลื่อนไหวในละหมาดช่วยกระตุ้นระบบไหลเวียนโลหิต

ใบความรู้เรื่องการละหมาดของศาสนาอิสลาม
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง พระพุทธศาสนา
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๐ เรื่อง ศาสนาอิสลาม
 รายวิชา สังคมศึกษา ๓ รหัสวิชา ส๒๒๑๐๑
 ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

ความหมายของการละหมาด

ละหมาด (الصلاة - As-Salat) คือ การนมัสการพระเจ้า (อัลลอฮ์) ตามหลักศาสนาอิสลาม ซึ่งเป็นหนึ่งในเสาหลักของศาสนาอิสลามทั้งห้า (อركانลอิสลาม) มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อชีวิตของมุสลิม เพราะเป็นการติดต่อโดยตรงระหว่างผู้ศรัทธากับพระเจ้า

ประเภทของการละหมาด

การละหมาดในศาสนาอิสลามแบ่งออกเป็น ๒ ประเภทหลัก ได้แก่

๑. ละหมาดภาคบังคับ (ฟัรฎู - Farḍ)

เป็นละหมาดที่มุสลิมต้องปฏิบัติทุกวัน โดยมีทั้งหมด ๕ เวลา ได้แก่

- ละหมาดศุบฮิ (Subh/Fajr) – ตอนเช้าก่อนพระอาทิตย์ขึ้น (๒ ร็อกอะห์)
- ละหมาดซุฮรี (Dhuhr) – ตอนเที่ยง (๔ ร็อกอะห์)
- ละหมาดอัซริ (Asr) – ตอนบ่าย (๔ ร็อกอะห์)
- ละหมาดมักริบ (Maghrib) – หลังดวงอาทิตย์ตก (๓ ร็อกอะห์)
- ละหมาดอิชาห์ (Isha) – ตอนกลางคืน (๔ ร็อกอะห์)

๒. ละหมาดภาคสมัครใจ (สุนัต - Sunnah) เป็นละหมาดที่ไม่ได้บังคับ แต่มีผลบุญสูง เช่น

- ละหมาดฏอฮัจญุด (Tahajjud) – ละหมาดกลางดึก
- ละหมาดดุฮา (Dhuha) – ละหมาดช่วงสายของวัน
- ละหมาดญะมาอะห์ (Jama'ah) – ละหมาดรวมกลุ่ม
- ละหมาดอีฎ (Eid prayer) – ละหมาดในวันอีฎิ้ลฟิฏริและอีฎิ้ลอัฎฮา

ขั้นตอนการละหมาด

๑. เตรียมร่างกายและจิตใจ

- อาบน้ำละหมาด (วูฎูอ์) ให้สะอาด
- ตั้งจิตใจให้แน่วแน่และมีความเคารพ

๒. เริ่มต้นละหมาด

- ยืนหันไปทางกิบลัต (ทิศทางของกะบะห์ ที่นครมักกะห์) กล่าว “ตักบิร” (الله أكبر - อัลลอฮ์ อักบَر)

๓. การอ่านบทสวดในละหมาด

- อ่านซูเราะห์อัลฟาติฮะห์ (บทแรกของอัลกุรอาน)
- อ่านซูเราะห์อื่น ๆ ตามความเหมาะสม

๔. การรูกูอ์ (ก้มโค้ง)

- ก้มตัวลงโดยให้หลังตรง มีอวางที่เข้า และกล่าวสรรเสริญอัลลอฮ์

๕. การสุญูด (กราบลงพื้น)

- กราบลงโดยให้หน้าผาก สองมือ เข้า และปลายเท้าสัมผัสพื้น

๖. การตะขะฮุดและสลาม

- กล่าวคำปฏิญาณตน (ตะขะฮุด) และขอพรต่ออัลลอฮ์
- กล่าว “สลาม” เพื่อจบละหมาด

ประโยชน์ของการละหมาด

- ด้านจิตใจ – ช่วยให้เกิดความสงบและสมาธิ
- ด้านสังคม – เสริมสร้างความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของมุสลิม
- ด้านศีลธรรม – ฝึกฝนให้เป็นผู้มีระเบียบวินัยและความรับผิดชอบ
- ด้านสุขภาพ – การเคลื่อนไหวในละหมาดช่วยกระตุ้นระบบไหลเวียนโลหิต

ใบความรู้เกี่ยวกับการถือศีลอดในศาสนาอิสลาม
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง พระพุทธศาสนา
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๐ เรื่อง ศาสนาอิสลาม
 รายวิชา สังคมศึกษา ๓ รหัสวิชา ส๒๒๑๐๑
 ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

ความหมายของการถือศีลอด

การถือศีลอดคือการงดเว้นจาก การกิน การดื่ม การมีเพศสัมพันธ์ และการกระทำที่ทำให้ศีลอดเสีย ตั้งแต่แสงอรุณ จนถึงดวงอาทิตย์ตกโดยมีเจตนาเพื่อแสดงความศรัทธาต่ออัลลอฮ์

ประเภทของการถือศีลอด

๑. ศีลอดภาคบังคับ

- ศีลอดเดือนรอมฎอน เป็นข้อบังคับสำหรับมุสลิมที่มีคุณสมบัติครบถ้วน
- ศีลอดชดใช้ (กัศร) เช่น กรณีที่ละเมิดศีลอดเดือนรอมฎอนโดยไม่มีเหตุอันสมควร
- ศีลอดที่เป็นเงื่อนไขของการชดใช้ เช่น การผิดคำสาบาน

๒. ศีลอดที่เป็นสุนนะฮ์ (การถือศีลอดที่แนะนำ)

- ศีลอดในวันจันทร์และวันพฤหัสบดี
- ศีลอด ๖ วันในเดือนเซาวาล (หลังเดือนรอมฎอน)
- ศีลอดวันอารอฟะฮ์ (๙ ซุลฮิจญะฮ์ สำหรับผู้ที่ไม่ได้ทำฮัจญ์)
- ศีลอดวันอาซูรอ (๑๐ มุฮัรรอม) และควรถือในวันที่ ๙ หรือ ๑๑ ด้วย

๓. ศีลอดที่เป็นมักรูฮ์ (ไม่แนะนำ)

- ถือศีลอดในวันศุกร์วันเดียวโดยไม่มีวันก่อนหรือหลัง
- ถือศีลอดในวันเสาร์โดยไม่มีเหตุผล

๔. ศีลอดที่เป็นฮะรอม (ต้องห้าม)

- ถือศีลอดในวันอีฎิ้ลฟิตริ (หลังรอมฎอน) และอีฎิ้ลอฎฮา
- ถือศีลอดในวันตัชริก

คุณสมบัติของผู้ที่ต้องถือศีลอดรอมฎอน

๑. เป็นมุสลิม
๒. บรรลุนิติภาวะ (มุคัลลัฟ)
๓. มีสติสัมปชัญญะ
๔. มีสุขภาพแข็งแรง ไม่มีโรคร้ายแรง
๕. ไม่อยู่ในช่วงเดินทางไกลที่อนุญาตให้ละศีลอด
๖. สำหรับสตรี ต้องไม่อยู่ในช่วงมีประจำเดือนหรือหลังคลอด

การเริ่มและสิ้นสุดศีลอดในแต่ละวัน

- เริ่มศีลอดหลังจากรับประทาน ซะฮูร (سحور) ซึ่งเป็นมื้ออาหารก่อนฟ้าสาง
- งดเว้นจากอาหาร น้ำ และกิจกรรมที่ทำให้ศีลอดเสีย
- สิ้นสุดศีลอดเมื่อดวงอาทิตย์ตก และละศีลอดด้วยอินทผลัมหรือน้ำ (อิฟطار - إفطار)

ประโยชน์ของการถือศีลอด

- ทางศาสนา : เป็นการปฏิบัติตามคำสั่งของอัลลอฮ์ เสริมสร้างศรัทธา
- ทางจิตใจ : ฝึกความอดทน เสริมสร้างวินัย และลดกิเลส
- ทางสังคม : สร้างความเข้าใจและเห็นอกเห็นใจผู้ยากไร้
- ทางสุขภาพ : ส่งเสริมระบบย่อยอาหาร ลดความเสี่ยงต่อโรคบางชนิด

การละเมิดศีลอดและผลที่ตามมา

- กิน ดื่ม หรือมีเพศสัมพันธ์โดยเจตนา ต้องถือศีลอดชดใช้ (กัศร) และกาพะเราะฮะฮ์
- ถ้าเป็นเหตุสุดวิสัย (ลืมหรือจำเป็น) สามารถถือศีลอดต่อได้
- สำหรับผู้ที่มีเหตุจำเป็น เช่น ป่วยหนัก เดินทาง สามารถละศีลอดและชดใช้ภายหลังได้

ศีลอดในเดือนรอมฎอนและวันสำคัญ

- เดือนรอมฎอนเป็นเดือนแห่ง การประทานอัลกุรอาน
- มีการทำความดีในคืนนี้มีผลบุญมากกว่าพันเดือน

ใบความรู้เกี่ยวกับการถือศีลอดในศาสนาอิสลาม
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง พระพุทธศาสนา
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๐ เรื่อง ศาสนาอิสลาม
 รายวิชา สังคมศึกษา ๓ รหัสวิชา ส๒๒๑๐๑
 ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

ความหมายของการบริจาคทาน

การบริจาคทานในศาสนาอิสลามเป็นการให้เพื่อช่วยเหลือผู้ที่ขัดสนและเป็นการชำระจิตใจของผู้ให้ให้บริสุทธิ์จากความตระหนี่ถี่เหนียว แบ่งออกเป็น ๒ ประเภทหลัก ได้แก่

๑. ซะกาต การบริจาคที่เป็นข้อบังคับตามหลักศาสนาอิสลาม ซึ่งมุสลิมที่มีทรัพย์สินถึงเกณฑ์ (นิศอบ) ต้องจ่ายให้กับผู้ที่มีสิทธิได้รับ

๒. ซอดาเกาะฮ์ การบริจาคที่สมัครใจ ไม่มีข้อบังคับ ผู้บริจาคสามารถให้ได้ทุกเมื่อเพื่อช่วยเหลือผู้อื่น

ซะกาต (Zakat) – การบริจาคภาคบังคับ

๑. ความสำคัญของซะกาต

- เป็นเสาหลักหนึ่งในห้าเสาของศาสนาอิสลาม
- เป็นการทำให้ทรัพย์สินบริสุทธิ์และช่วยลดความเหลื่อมล้ำในสังคม
- แสดงถึงความเมตตาและความรับผิดชอบต่อสังคม

๒. เงื่อนไขของซะกาต

- ผู้ที่ต้องจ่ายซะกาตต้องเป็นมุสลิมที่มีทรัพย์สินถึงเกณฑ์ (นิศอบ)
- ครบหนึ่งปีตามปฏิทินอิสลาม (ฮิจเราะห์ศักราช)
- จ่ายเป็นสัดส่วน ๒.๕% ของทรัพย์สินที่ถือครอง เช่น เงิน ทองคำ สัตว์เลี้ยง พืชผลทางการเกษตร

๓. ผู้ที่มีสิทธิได้รับซะกาต อัลกุรอานกำหนดไว้ ๘ ประเภท ได้แก่

๑. คนยากจน
๒. คนขัดสน
๓. ผู้ทำหน้าที่จัดเก็บซะกาต
๔. ผู้ที่ต้องการได้รับการชักชวนเข้าสู่อิสลาม
๕. ผู้เป็นไทจากการเป็นทาส
๖. ผู้ที่เป็นหนี้และไม่สามารถชำระได้
๗. ผู้ที่ทำหน้าที่ในหนทางของอัลลอฮ์
๘. ผู้เดินทางที่ขาดแคลน

ซอดาเกาะฮ์ (Sadaqah) – การบริจาคตามสมัครใจ

๑. ความสำคัญของซอดาเกาะฮ์

- เป็นการทำความดีเพื่อแสวงหาความโปรดปรานจากอัลลอฮ์
- ส่งเสริมความเมตตาและความรักในสังคม
- ไม่จำกัดเฉพาะเงินทอง แต่รวมถึงการให้ความช่วยเหลือในรูปแบบอื่น

๒. ตัวอย่างของซอดาเกาะฮ์

- การให้อาหารแก่คนยากไร้

- การสร้างโรงเรียน มัสยิด หรือโรงพยาบาล
- การให้น้ำดื่ม
- การกล่าวถ้อยคำที่ดีหรือช่วยเหลือผู้อื่น

ประโยชน์ของการบริจาคทานในอิสลาม

- ช่วยลดความเหลื่อมล้ำในสังคม
- สร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างคนในสังคม
- ทำให้จิตใจบริสุทธิ์และลดความตระหนี่
- ส่งเสริมให้เกิดความเมตตาและเห็นอกเห็นใจ

ความรู้ เรื่อง การแสวงบุญของศาสนาอิสลาม
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง พระพุทธศาสนา
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๐ เรื่อง ศาสนาอิสลาม
รายวิชา สังคมศึกษา ๓ รหัสวิชา ส๒๒๑๐๑
ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

ความหมายของการแสวงบุญ

การแสวงบุญในศาสนาอิสลามเรียกว่า “ฮัจญ์” ซึ่งเป็นหนึ่งในหลักปฏิบัติสำคัญ ๕ ประการของศาสนาอิสลาม (เสาหลักของอิสลาม) ที่ชาวมุสลิมทุกคนที่มีความสามารถทางร่างกายและการเงินต้องปฏิบัติอย่างน้อยครั้งหนึ่งในชีวิต โดยเป็นการเดินทางไปประกอบพิธีที่นครมักกะห์ ประเทศซาอุดีอาระเบีย นอกจากฮัจญ์แล้วยังมี “อุมเราะห์” (Umrah) ซึ่งเป็นการแสวงบุญเช่นกันแต่ไม่มีข้อบังคับให้ต้องกระทำ และสามารถทำได้ตลอดปี ต่างจากฮัจญ์ที่มีระยะเวลาที่กำหนด

ความสำคัญของการแสวงบุญ

๑. เป็นการเชื่อฟังพระเจ้า ฮัจญ์เป็นข้อบังคับที่พระเจ้า (อัลลอฮ์) กำหนดให้ผู้มีความสามารถต้องปฏิบัติ
๒. เป็นการรวมตัวของชาวมุสลิมทั่วโลก – ผู้แสวงบุญมาจากทุกประเทศ สวมชุดสีขาวที่เรียบง่ายเท่าเทียมกัน แสดงถึงความเป็นหนึ่งเดียวของอิสลาม
๓. เป็นการลบล้างบาป – ฮัจญ์ที่สมบูรณ์ทำให้ผู้แสวงบุญได้รับการอภัยโทษจากพระเจ้า
๔. เป็นโอกาสในการฝึกความอดทนและความเสียสละ – การเดินทางและการประกอบพิธีต้องใช้ความพยายาม ความอดทน และการมีจิตใจที่บริสุทธิ์

ขั้นตอนของพิธีฮัจญ์

พิธีฮัจญ์มีขึ้นในเดือนซุลฮิจญะห์ (เดือนที่ ๑๒ ตามปฏิทินอิสลาม) และมีขั้นตอนสำคัญดังนี้

๑. การตั้งเจตนา (อิห์รอม) ผู้แสวงบุญเปลี่ยนเป็นชุดอิห์รอม (ชายสวมผ้าขาว ๒ ผืน หญิงแต่งกายสุภาพ) และกล่าวเจตนาเพื่อเริ่มพิธี
๒. การเวียนรอบกะบะห์ (ตอวาฟ) เดินเวียนรอบอาคารกะบะห์ ๗ รอบที่มีสยิดอัลฮะรออม
๓. การเดินระหว่างเนินเขาเซฟาและมัรวะห์ (เซอีย) วิ่งเหยาะ ๆ ๗ รอบ ระหว่างสองเนินเขา เพื่อรำลึกถึงฮากัร (ภรรยาของศาสดาอิบราฮิม)
๔. การไปทุ่งอะรอฟะห์ จุดสำคัญที่สุดของฮัจญ์ ผู้แสวงบุญยืนภวนาต่อพระเจ้าตั้งแต่เที่ยงจนพระอาทิตย์ตก
๕. การพักที่มูซดาลิฟะห์ เก็บก้อนหินเพื่อใช้ในการขว้างเสาหินในวันต่อมา
๖. การขว้างเสาหิน (ญะมะรอต) ขว้างหินใส่เสาหินเพื่อเป็นสัญลักษณ์ของการต่อต้านมารร้าย
๗. การเชือดสัตว์ (กรบานี) ผู้แสวงบุญเชือดสัตว์เป็นการรำลึกถึงการเสียสละของศาสดาอิบราฮิม
๘. การโกนศีรษะ (ตะฮัลลุล) ชายโกนศีรษะหรือเล็มผม หญิงเล็มปลายผม
๙. การเวียนรอบกะบะห์รอบสุดท้าย (ตอวาฟอัลวิดาอ์) – เป็นการอำลานครมักกะห์ก่อนเดินทางกลับ

ข้อคิดจากการแสวงบุญ

- สอนให้เป็นคนอ่อนน้อมถ่อมตน การแต่งกายและปฏิบัติพิธีกรรมแสดงถึงความเสมอภาคของมนุษย์
- ส่งเสริมความเป็นหนึ่งเดียวของมุสลิม ทุกคนเท่าเทียมกันไม่แบ่งเชื้อชาติหรือชนชั้น